

Република Србија
Министарство културе и информисања

LETNJA ŠKOLA U OKVIRU FAKULTATIVNOG DELA ŽAN MONE MODULA

JEDINSTVO U RAZLIČITOSTI: LOKALNO NASPRAM GLOBALNOG

MUZIKA I UMETNOST U OBLIKOVANJU
EVROPSKOG KULTURNOG IDENTITETA

1 - 5. JUL 2019. GODINE
FAKULTET MUZIČKE UMETNOSTI

arte.bg.ac.rs

Pozivamo vas na učešće u radu Letnje škole
„Jedinstvo u različitosti: lokalno naspram globalnog“

koja je organizovana kao fakultativni deo Žan Mone modula
Muzika i umetnost u oblikovanju evropskog kulturnog identiteta

Letnja škola će biti održana od 1. do 5. jula 2019 godine na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu i obuhvatiće pet predavanja (mini seminara):

- ***Muzika, umetnost i međunarodne migracije na Balkanu***
(Prof. dr Ivana Perković)
- ***Intertekstualni odnos između muzike i drugih umetnosti***
(Prof. dr Tijana Popović Mladjenović)
- ***/I/z/a/mišljanje Beograda: site specific evropeizacija – vizuelna i vidljiva evropeizacija Beograda***
(Prof. dr Nevena Daković)
- ***Audio-vizuelna memorija u sinestetičkim rezultatima***
(Prof. dr Nikola Šuica)
- ***Minimalizam u vizuelnim umetnostima i muzici u socijalističkoj Jugoslaviji***
(Prof. dr Marija Masnikosa)

Svako predavanje (mini-seminar) biće organizovano kao blok od 6 časova. Sa izuzetkom prvog mini-seminara, predavanja će počinjati u 10:00 časova.

Ciljna grupa Letnje škole su studenti master i doktorskih studija muzike, drame, primenjenih umetnosti i istorije umetnosti. Predviđen je rad sa grupom od 25 studenata.

Prijavlivanje: svi zainteresovani studenti master i doktorskih studija mogu se prijaviti na adrese: **marinajmarkovic@gmail.com** i **marija.masnikosa@gmail.com** do ponedeljka, **24. juna 2019. godine.**

Kotizacija: za studente iz Srbije – 20€, a za studente iz regiona/inostranstva – 30€. U kotizaciju su uključeni ručak i promotivni materijal.

Studenti koji su zainteresovani da napišu rad pod mentorstvom nekog od predavača na Letnjoj školi, mogu kontaktirati izabranog profesora. Odabrani radovi biće recenzirani i štampani u elektronskoj publikaciji sa ISBN brojem. Publikacija će biti jedno od izdanja Žan Mone modula ***Muzika i umetnost u oblikovanju evropskog kulturnog identiteta.***

Jezici: srpski i engleski

Sertifikati: Za pohađanje Letnje škole, polaznici će dobiti sertifikate usaglašene sa Evropskim standardom studentske mobilnosti i pravilima Erasmus + fondacije.

Redosled predavanja u okviru Letnje škole

1. jul 2019.

9:00 registracija

10:00

Prof. Dr Marija Masnikosa, akademski koordinator Žan Mone modula
Muzika i umetnost u oblikovanju evropskog kulturnog identiteta:

„Trideset godina Žan Mone aktivnosti” (pozdravni govor povodom
tridesete godišnjice Žan Mone aktivnosti)

11.00

Prof. dr Ivana Perković

(Fakultet muzičke umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu)

„Muzika, umetnost i međunarodne migracije na Balkanu“

14:00 – 15:00 pauza za ručak

16:30 – 17:00 pauza za kafu

2. jul 2019.

10:00

Prof. dr Tijana Popović Mladjenović

(Fakultet muzičke umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu):

„Intertekstualni odnos između muzike i drugih umetnosti“

13:00 – 14:00 pauza za ručak

15:30 – 16:00 pauza za kafu

3. jul 2019.

10:00

Prof. dr Nevena Daković

(Fakultet dramskih umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu):

„I/z/a/mišljanje Beograda: *site specific* evropeizacija - vizuelna i vidljiva evropeizacija Beograda“

13:00 – 14:00 pauza za ručak

15:30 – 16:00 pauza za kafu

4. jul 2019.

10:00

Prof. dr Nikola Šuica

(Fakultet likovnih umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu):

„Audio-vizuelna memorija u sinestetičkim rezultatima“

13:00 – 14:00 pauza za ručak

15:30 – 16:00 pauza za kafu

5. jul 2019.

10:00

Prof. dr Marija Masnikosa

(Fakultet muzičke umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu):

„Minimalizam u vizuelnim umetnostima i muzici u socijalističkoj Jugoslaviji“

13:00 – 14:00 pauza za ručak

15:30 – 16:00 pauza za kafu

18:00 Završna zajednička diskusija i dodela sertifikata

PREDAVAČI I KURSEVI

Prof. dr Marija Masnikosa

E-mail: marija.masnikosa@gmail.com

Dr Marija MASNIKOSA, muzikolog, vanredni profesor na Katedri za muzikologiju Fakulteta muzičke umetnosti Univerziteta umetnosti u Beogradu. Predavala je na Filološko-umetničkom fakultetu u Kragujevcu, Srbija (2009 – 2017). Marija Masnikosa je od 2015. godine profesor na Odseku za interdisciplinarnu studiju Univerziteta umetnosti u Beogradu. Autor je i koautor nekoliko knjiga, preko 40 članaka u domaćim i međunarodnim časopisima, te u zbornicima međunarodnih konferencija u zemlji i inostranstvu.

Oblasti istraživanja: američki i srpski minimalizam i postminimalizam, muzička semiotika, srpska postminimalistička i postmodernistička muzika, srpska muzika između dva svetska rata. Predmeti koje predaje: muzika u renesansi, istorija srpske muzike između dva svetska rata, srpski muzički postmodernizam, muzička semiotika, muzički minimalizam i postminimalizam.

Minimalizam u muzici i vizuelnim umetnostima u socijalističkoj Jugoslaviji

Ovaj mini-seminar fokusiran je na prakse radikalnih minimalizama u vizuelnim umetnostima i muzici u Socijalističkoj Jugoslaviji. Ova tema je shvaćena kao krajnji rezultat specifičnog transkulturalnog dijaloga u multikulturalnom društvu Socijalističke Jugoslavije.

U svojoj osnovi, minimalizam je značio usvajanje američke ideje minimalne umetnosti, ali su različite manifestacije ovih ideja u različitim umetnostima i različitim kulturnim centrima bivše Jugoslavije, dovele do različitih, *site-specific* umetničkih praksi.

Razlike među njima primarno su uslovljene “nevidljivim” uticajem evropskog kulturnog nasleđa i evropskih umetničkih tradicija na umetnost u Jugoslaviji.

Tako, u različitim centrima socijalističke Jugoslavije (Ljubljani, Zagrebu i Beogradu) uočavamo različite manifestacije minimalizma u vizuelnim umetnostima i muzici, zavisno od uticaja lokalnih tradicija i, sa druge strane, od uticaja savremene, ‘nove’ umetnosti/muzike posleratnog evropskog visokog modernizma.

Osnovna ideja ovih predavanja, kao jednog segmenta predloženog letnjeg kursa, je da rasvetli sličnosti i razlike različitih minimalizama u bivšim jugoslovenskim republikama, kao i da kontekstualizuje sva minimalistička ostvarenja nastala u Socijalističkoj Jugoslaviji, u odnosu na relevantna umetnička zbivanja evropskog kulturnog prostora u tom razdoblju.

Prof. dr Ivana Perković

E-mail: ivanabperkovic@gmail.com

Dr Ivana PERKOVIĆ, muzikolog, redovni profesor na Katedri za muzikologiju Fakulteta muzičke umetnosti Univerziteta umetnosti u Beogradu. Predavač na univerzitetima i institutima u Litvaniji, Bugarskoj, Poljskoj, Italiji, Kini. Prodekan za naučni rad i međunarodnu saradnju Fakulteta muzičke umetnosti od 2015. Autor i koautor 4 knjige, preko 50 naučnih članaka u nacionalnim i međunarodnim časopisima i drugim publikacijama objavljenim u zemlji i inostranstvu. Korednik (sa Frankom Fabrijem) kolektivne monografije posvećene muzičkim identitetima u evropskoj perspektivi koju je 2017. godine publikovala izdavačka kuća Peter Lang. Koordinator Erasmus+ projekta izgradnje kapaciteta u visokom obrazovanju, projekta posvećenog poboljšanju digitalnih kompetencija i preduzetničkih veština akademskih muzičara u Srbiji (DEMUSIS, 2019 – 2022).

Ostalo: učesnik u četiri nacionalna naučno-istraživačka projekta; član međunarodnog projekta himnoloških istraživanja (The Canterbury Dictionary of Hymnology, od 2004); koordinator istraživačkog projekta koji je podržala Britanska biblioteka (2006/2007): istraživanje i arhivski rad o ugroženim muzičkim arhivama u Zemunu.

Muzika, umetnost i međunarodne migracije na Balkanu

Kao most između Istoka i Zapada, između Evrope i Azije, između civilizacije i varvarizma, pa i između različitih društvenih, ekonomskih, kulturnih i drugih razvojnih etapa, Balkan je smatran isuviše zapadnim da bi bio isključivo istočni i isuviše evropskim da bi bio isključivo neevropski. Nastavni modul posvećen međunarodnim migracijama na Balkanu nudi uvid u muzičko-kulturne susrete u prostornom, vremenskom i religioznom smislu.

Teme kursa: Seoba Srba u srednjem veku i (re)lokacija muzičkih i umetničkih centara; Velika seoba: muzičke i umetničke “posledice”; Kulturne rute u 19. i ranom 20. veku na Balkanu: “umetnički dijalozi” između rumunske, grčke, bugarske i srpske religiozne muzike i umetnosti.

Prof. dr Tijana Popović Mladenović

E-mail: tijana.popovic.mladjenovic@gmail.com

Dr Tijana POPOVIĆ MLADJENović, redovni profesor Muzikologije na Fakultetu muzičke umetnosti Univerziteta umetnosti u Beogradu i šef Katedre za muzikologiju. Područja njenog naučnog interesovanja jesu evropska muzika *fin de siècle*-a, poetika i stilistika savremene muzike (usavršavala se na Université Paris IV – Sorbonne u oblasti savremene francuske muzike), estetika i filozofija muzike, kao i problematika muzičkog mišljenja. Bila je gostujući profesor Jerusalimske Akademije za muziku i ples, Departmana za muzikologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Ljubljani, Litvanske Akademije za muziku i pozorište u Vilniusu, kao i Muzičke akademije Univerziteta u Sarajevu. Autor je šest knjiga: *Muzičko pismo (Muzičko pismo i svest o muzičkom jeziku sa posebnim osvrtom na avangardnu muziku druge polovine XX veka; 1996 [2015])*, knjige prikazane u *Music and Letters*; *E lucevan le stelle* (1997); *Klod Debisi i njegovo doba* (2008); *Procesi panstilističkog muzičkog mišljenja* (2009); *Interdisciplinary Approach to Music: Listening, Performing, Composing* (2014), prikazane u *Musicae Scientiae*; i *The Musical Text and the Ontology of the Musical Work* (2017).

Intertekstualni odnos između muzike i drugih umetnosti

Cilj letnjeg kursa je da ukaže na različite intertekstualne odnose između muzike i drugih umetnosti (književnosti, likovnih umetnosti, arhitekture, filma, pozorišta, plesa i novih medija). Teoretičari intertekstualnosti su iz temelja osporavali ideju o tekstu kao autonomnom i semantički centralizovanom entitetu, naglašavajući da je svaki tekst oblik repetitije, apsorpcije i transformacije drugih tekstova, sistem referenci na ono već napisano i za ono što će tek biti napisano, odnosno, „čvor unutar sinhronijsko-dijahronijske mreže diskursa koji se međusobno podstiču, prepliću, udružuju, sukobljavaju i neutrališu” (D. Sretenović 2012). Bez obzira na tip teksta i žanr, intertekstualnost generalno označava „participaciju teksta u diskurzivnom prostoru kulture” (J. Culler 1976) i upućuje na to da je svaka umetnička disciplina autoreferencijalni sistem koji se samorukovodi (ponavlja, razvija, menja) sopstvenim sredstvima i pravilima, i crpe iz različitih interumetničkih ‘centara kulture’. Dakle, tekst je delo koje prisvaja, ponavlja i apsorbuje, dok je intertekst delo koje je prisvojeno, ponovljeno i apsorbovano. Intertekstualne asocijacije često prevazilaze namere i strategiju (decentriranog integralnog) autora-subjekta i nose ono što se naziva *intentio intertextualitatis* (Eco 2005) – nameru čitaoca/slušaoца/gledaoca, to jest interpretatora, da izvesne tekstualne podatke dovede u vezu sa svojim specifičnim znanjem, sa svojom ‘tekstualnom enciklopedijom’ (Juvan 2008). Sa postmodernom umetnošću koja je intencionalno i programski intertekstualna, *intentio intertextualitatis* prestaje isključivo da bude pitanje čitanja/slušanja/gledanja i interpretacije, a postaje i pitanje osvešćenog umetničkog stava i produkcije umetničkog dela. Iz ove teorijske vizure, u okviru letnjeg kursa se na primeru tri intertekstualno i multi/intermedijalno specifična, stilski različita i istorijski međusobno udaljena dela, preispituju smisao i značenje mnogostrukih identiteta kojima subjekt teksta-svetova ovih dela raspolaže, odnosno koje intertekstovi ovih ostvarenja zastupaju učestvujući u konstruisanju mogućnosti individualne ili društvene identifikacije, kao i načini na koje se produkuju specifične vizije za slušaoca/gledaoca.

Prof. dr Nevena Daković

E-mail: n.m.dakovic@gmail.com

Dr Nevena DAKOVIĆ, redovni profesor Teorije filma (Odsek za istoriju i teoriju Fakulteta dramskih umetnosti Univerziteta umetnosti u Beogradu). Nevena Daković je

studirala u Beogradu (Fakultet dramskih umetnosti, Univerzitet umetnosti / diplomirala, magistrirala i doktorirala / Filološki fakultet / Grupa za komparativnu književnost /, Univerzitet u Beogradu /diploma /). Trenutno je rukovodilac doktorskih studija dramskih umetnosti, medija i popularne kulture na Fakultetu dramskih umetnosti i Interdisciplinarnim doktorskim studijama umjetnosti i medija pri Univerzitetu umetnosti u Beogradu. Glavne oblasti istraživanja i predmeti koje predaje: teorija filma; metode analize filma; studije filmskih i ekranskih medija. Ostale aktivnosti: šef projekta „Identitet i pamćenje: transkulturalni tekstovi dramskih umetnosti i medija (Srbija 1989 – 2014)“ (Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Srbije), 2010 – 2015; član Naučnog saveta za jezike i književnost, Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Srbije, 2000 – 2017; rukovodilac beogradskog tima i član konzorcijuma koordinatora Tempus CD-a JEP 18086 – 2003; učesnik projekta „Pružanje pomoći demokratiji - restrukturiranje postdiplomskih programa iz oblasti umetnosti i medija“ (članovi konzorcijuma: Univerzitet u Malmou, Univerzitet u Edinburgu i Univerzitet Siene).

/I/z/a/mišljanje Beograda: site specific evropeizacija - vizuelna i vidljiva evropeizacija Beograda

Cilj predavanja je analiza i mapiranje podeljenih (i)storija Beograda i njegovog “urbanog pejzaža” u periodu 1918 – 2018, drugim rečima, od ranog do nikada završenog modernizma – kao vizuelnih (u smislu vidljivih i oblikovanih u vizuelnom diskursu i tekstu) narativa portage za identitetom koji prevazilazi balkanizaciju ali ne doseže potpunu evropeizaciju i nove identiteske granice. Beograd poslednjih sto godina (1918 – 2018) bio je prestonica sedam država koje su se smenjivale na teritoriji bivše Jugoslavije; prostor ukrštanja različitih kulturnih i identitetskih uticaja; istorijskih upliva, Vizantijskog i Ruskog misticizma, nestajućeg Orientalizma i uvek prisutne Vesternizacije/Evropeizacije a u okvirima moderne, modernizma i modernizacije. Svi ovi elementi odražavaju većitu političku neodumicu i oklevanje između suprotstavljenih koncepata identiteta, ideologije, kulture, tradicije, itd. Razvoj moderne I nedovojive Evropeizacije istražujemo kroz promišljanja i analizu konstrukcije identiteta grada (urbanizacija kao fina spona moderne imetropole upor. Benjamin) oblikovanog, pre svega, kroz vizuelne narative (od filma do webserija) i diskurse kontekstualizovane u okvirima (pri)povesti svakodnevnog života, istorije Beograda/Srbije/Jugoslavije/Balkana. Veliko polje vizuelne kulture – različitih medijskih i umetničkih predstava, slika i prizora – predmet je trostruke analize pojmljeno kao: 1) Propulzivni i dinamični prostor kontrastnih modela nacionalnih i kulturnih identiteta oblikovanih u eri moderne, Evropeizacije i EU integracija; 2) Znak primamljive i zavodljive Evropeizacije janusovskog lika koja prouzrokuje zadovoljstvo/nelagodu, fascinaciju/razočaranje te deluju koliko afirmativno toliko i subverzivno-kritički; 3) *Niz* troja beogradskog kao graničnog ideniteta između Balkana I Evrope, moderne i njenih post i neo varijacija.

Prof. dr Nikola Šuica

E-mail: nikola.suica@gmail.com

Nikola ŠUICA, redovni profesor na Fakultetu likovnih umetnosti (FLU), Univerziteta umetnosti u Beogradu od 2015. Šef Odseka za teorijske predmete FLU (2006 – 2014).

Predaje na osnovnim studijama, na master kursovima kao i na doktorskim studijama FLU, te master i doktorskim kursovima Univerziteta umetnosti u Beogradu.

Diplomirao i magistrirao na Filozofskom fakultetu u Beogradu, na odeljenju za Istoriju umetnosti. Doktorirao na Univerzitetu umetnosti u Beogradu 2005, sa interdisciplinarnom temom, stekavši zvanje doktora nauka o umetnosti.

Mnogobrojna gostovanja i predavanja po pozivu na katedrama i kursovima fakulteta Univerziteta u Beogradu i Novom Sadu u Srbiji, kao i u Italiji. Istraživački rad: arhiv u Beogradu, Minhen – Nemačka, Pariz – Francuska, London – Velika Britanija.

Višedecenijske aktivnosti u kulturi: stručni tekstovi, eseji, katalozi i prikazi umetničkih fenomena kao i izložbi objavljeni u magazinima, zbornicima kao i monografskim izdanjima. Učesnik konferencija, simpozijuma, javnih predavanja i tribina. Uredništva u različitoj štampanoj periodici i medijima. Samostalna izlaganja, organizovanja umetničkih radionica i programskih inicijativa iz kulture. Osnivački član Internacionalnog društva *Walter Benjamin*, Barselona septembar 2000; članstvo u AICA (Association des critiques des artes – UNESCO, Paris) i ULUS (Udruženje likovnih umetnika Srbije) - sekcije proširenih medija u umetnosti.

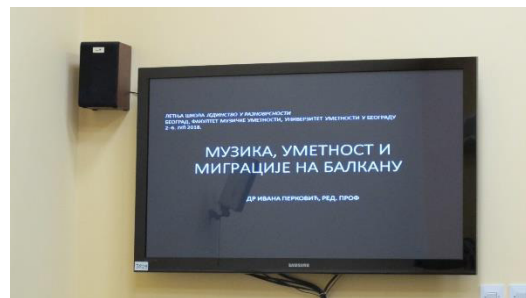
Audio-vizuelna memorija u sinestetičkim rezultatima

Primeri zvučne kao i vizuelne memorije upućuju na zajedničke nalaze jednako u modernističkoj književnosti, kao i u vizuelnim umetnostima. Skup predavanja je istraživačko preispitivanje najrazvijenijih svojstava sinestezije, počevši od modernističkih doprinosa pisaca Marsela Prusta i Vladimira Nabokova u zahvatanju slučajeva savremene vizuelne umetnosti. Raspored studija slučajeva i razvojnost sinestezije odražava se u okviru sadašnjih umetnosti i pokretnih slika, ali i kroz neurolingvističke uvide i eksperimente. Pregled auditivnih, muzičkih i kognitivnih predstava pruža s eu nasleđu okrilja evropskih umetnika, kao i kroz naglaske posebnih studija slučaja i umetničkih fenomena u južnoslovenskoj regiji.

LETNJA ŠKOLA 2017 – 2018

U akademskoj 2018/2019. godini letnja škola „Jedinstvo u različitosti: lokalno naspram globalnog“ imala je 26 polaznika. Nakon završetka nastave sprovedena je **anonimna anketa o kvalitetu rada u okviru ponuđenih kurseva**. Polaznici su najbolje ocenili interdisciplinarni pristup u predavanjima i evropske vrednosti koje su u njima bile istaknute, zatim kreativnu razmenu stručnjaka različitih profila i nove uvide, kao i prepoznavanje i razumevanje evropskih vrednosti u lokalnim umetničkim praksama o kojima je bila reč.

Fotografije

Evo nekih zapažanja studenata koji su ovu Letnju školu pohađali prošle godine:

„Škola je ispunila moja očekivanja. Najznačajnije su bile nove informacije i novo znanje.“

„Ova škola mi je pružila zanimljive uvide u nove oblasti i teme“

„Ja bih toplo preporučila ovu Letnju školu i kolegama koji nisu u sferi umetnosti.“

„Preporučila bih ovu školu jer je to zaista bilo lepo iskustvo. Još jedan pozitivan deo ove škole jeste i upoznavanje kolega i predavača sa drugih fakulteta.“

„Ova škola me je navela na razmišljanje o pojedinim temama koje nisu bile predmet našeg dosadašnjeg akademskog obrazovanja“.

„Žan Mone Letnja škola premašila je moja očekivanja za „nekoliko oktava“: video sam i čuo različite prakse dokazivanja pozicija u muzici, slikarstvu i teatru; obogatio sam znanja; pronašao sam literaturu za sopsvena dalja istraživanja i, najvažnije, bio sam inspirisan.“

„Tokom ovih nekoliko dana dobila sam novi nalet želje za istraživanjem, upoznala sjajne predavače i kolege, i naučila puno toga...“

„... ova Letnja škola je inspirativna za mnoge studente, čak i za one čije osnovne oblasti pripadaju prirodnim naukama...“

„Benefiti ove Letnje škole ogledaju se u otkrivanju novih pogleda, novih teorija i teoretičara koji će biti dragocen podsticaj za buduća istraživanja.“